

Inazio Arregi
Tokikomeko lehendakaria

«Bakarika nekez egingo dugu aurrera»

Tokikom 2009an sortu zen eta aurten enpresa izaera hartu du Topagunearen eta bertako 19 hedabide bazkideren eskutik. Tokiko hedabideen geroa elkarrekin diseinatu nahi dute. Etorkizuna usaintzen lagundu digu Tokikomeko lehendakari eta Goienako zuzendari Inazio Arregik.

ONINTZA IRURETA AZKUNE

Argazkiak: Dani Blanco

Etorkizuna Interneten dagoela esaten da, baina Tokikomeko hedabideen kasuan ere, ez al da gaurkoz oinarria papera?

Momentu honetan nagusi papera da, askogatik. Asko hitz egiten da digitalaz. Duda barik etorkizuneko hedabidea izango da; erabilera anitzekoa delako, edozein momentutan kontsulta zenezakeelako telefono txiki bat baino behar ez duzula. Alabaina, guk egindako galdeketek esaten dute papera dela gehien irakurtzen dena etxeetan, digitala bigarren mailan dago. Bost urte barru digitala hedabide gisa non egongo den ez dakit.

Irakurleak kontuan hartuta diozu. Eta sostengu ekonomikoari begiratuz gero?

Paperak kostu handiagoak dauzka Internetek baino, edukiak jasotzeko, neurri batean, kostua erabiltzaileak bereganatzen duelako. Berak ordaintzen du ordenagailua, berak ordaintzen du kablea, kontsumoa. Hala ere, publizitatearen proportzioa ez da kostuaren arabera mantentzen paperean eta Interneten. Interneteko publizitatea gaur-gaurkoz oso murrizta da. Nahiz eta paperak bere burua ordaintzeko nahikoa lan izan, bere burua ordaintzen duen hedabideen artean dago. Aldiz, Interneten webgune ona

“Amaraunean asimetriak egongo dira eta onartu beharko dugu hedabide bat bestea baino indartsuagoa izango dela”.

kaleratu nahi baduzu, horrek kostu batzuk dauzka eta itzulera ekonomiko gutxi.

Internetekoak ez al du bere burua sostengatzen?

Ez. Paperean badituzu kostuak, inprentakoak, banaketakoak, baina horren ordaina zuk jasotzen duzu,

irakurleak zuri ordaintzen dizu. Interneten erabiltzaileak telefono operadoreari ordaintzen dio.

Praktikan paperak du indarra, teorian digitalera begira gaude.

Praktikan ere digitalean ari gara. Smartphone-ak, iPad-ak direla, mila euskarri dauzkazu nahi duzun

informazioa jasotzeko eta nahi duzun momentuan, kioskoa etxean daukazu. Erosoa da eta Interneteko kontsumoak gora egingo du, beti ere jendea ohituz doan neurrian. Zeren gaur-gaurkoz diferentzia handiak daude adin tarteen arabera. Belaunaldi berriak etorri ahala hazi egingo da Interneteko kontsumoa. 5-10-15 urte barru duda barik...

Teknologiakin hezitako jendea izango da.

Jauzia ez da izango iragarri zaigun bezain bat-batekoa eta azkarra, baina tendentzia hori izango da.

Hausnarketa txostenean bi solairuko eraikina aipatzen duzue; informazio orokorreko hedabideak (publikoak eta bestelakoak) goian eta behean tokiko hedabideak, bi solairuak harremanetan. Azaldu gehiago, mesedez.

Bi solairuena beste modu batez azalduko dut. Egoera berrietara egokitu beharra edukiko dugu denok, tokiko prentsak, prentsa nazionalak, telebistak, eta abar. Egokitzapen horrek lau zutabetan oinarrituta egon behar du. Batetik, efizientzia gehiago bilatu beharko dugu bakoitzak bere esparruan, lantokian eta eginkizunetan. Efizientzia diodanean esan nahi dut gauzak ondo egitea baliabide gutxiagorekin. Bigarrenik, efizientzia lortzeko lana erraztuko diguten elementu teknologikoak beharko ditugu. Hirugarrenik, berrikuntza, berrasmateza. Seguruenik atzo ondo zegoenak gaur ez du balio. Laugarrenik, amarauna, baina ez naiz ari Interneteko amaraunaz. Nahi duten hedabide guztiek harreman sare bat osatuko lukete. Amarauna ez dut ulertzen gauza simetrikoko bat bezala, nik hau ematen dut eta hau jasotzen dut, batzuek gehiago emateko aukera edukiko dute eta gutxiago jaso. Asimetriak egongo dira eta onartu beharko dugu bata bestea baino indartsuagoa izango dela. Baina jakin beharko dugu amaraun horretan jokatu beharko dugula denok, bakarka nekez egingo dugu aurrera.

Amarauna osatzen ari al da?

Gure asmoa tokiko hedabideen artean elkartrukerako ohitura

batzuk sortzea da. Badaude iniziatiba batzuk, esate baterako, iragarki-laburrak.com, *Berriak* sortu zuen webgunea. *Goienatik* iragarki labur asko joaten dira horra. *Berria.infok* eta gure webguneak [*Goiena.net*] hitzartua daukagu informazio trukea. Tokiko hedabideen artean telebista programen trukea badago. Hobetuz joango da trukea, esate baterako telebisten esparruan, oso garestia delako tokiko telebista mantentzea eta egunean hamar orduko programazioa ematea.

"Hamabostean behin etxeko buzoian lagatzen dizuten aldizkaria oso interesgarria izango da etxera iritsi zaizun ostiral horretan, baina beste hamabost egunetan nola elikatu zara?"

Tokiko hedabideek eduki orokorragoak lantzeko aukera mahai gainean jarri duzue.

Beti errebisioan egon behar duen kontzeptua da tokikotasuna. Orain hogeitau urte tokikoa herrikoa zen, gaur egun tokikoa izan daiteke eskualde geografiko, administratibo edo soziologiko batekoa.

Bestalde, erabiltzaileak webgurea jo eta tokiko informazioa nahiko du, baina prezio berean zerbait gehiago ematen badiotzu hobe. Adibidez, munduko albiste garrantzitsuenak ere ematen badizkizut zerbaitu gehigarria ari natzaizu eskaintzen. Bestela zera gertatuko zaio irakurleari: hedabide hau dauka eskualderako, beste hau Gipuzkoarako, beste hau Euskal Herrirako, eta mundukoak jakiteko beste hau.

"Perbertsoa da pentsatzea erdarazkoak ordainekoa izan behar duela eta euskarazkoak beti dohainekoa"

Dagoeneko lantzen al da informazio orokorragoa tokiko hedabideetan?

Aldatu da tokikotasun kontzeptua, lehen oso zurruna zen. Dorre Bikiak erori eta han zegoen eskualdekoren bat [Debagoienakoa] aurkitu behar genuen Dorreen berri eman ahal izateko. Notizia ez da gure eskualdeko bat han egotea bai-zik eta Dorreak erori direla. Denbora behar da norabidea aldatzeko.

Tokikoak eskualdekakoak izatea ezinbestekoa al da?

Tokiko hedabideak herrikoak ekimen xumeen bidez sortu eta garatu dira, baina horrek ere ekarri du desoreka. Eskualde batzuetan sortu dira, beste batzuetan ez, eta beste batzuetan ez dute asko iraun. Araban ez dago tokiko hedabide askorik, Bizkaiko Ezkerraldean ere apenas. Zer esan Nafarroaz.

Gaur egun bizi dugun egoeran eta etorkizunean, Gipuzkoako eredu, herriko hedabideak izatea, ez dakit Euskal Herri osora zabal daitekeen eta ez dakit efizientea den euskara biziberritzearen ikuspegitik. Irakurriko duzu debalde etortzen zaizun hori, baina hori baino garrantzitsuagoa da jendea euskaraz bizi izaten ohitzea. Horretarako hedabide indartsuak behar dira, Interneten informazioa une oro, telebista... Alde horretatik, herriko aldizkaritxo mugatua da. Erabiltzaile euskaldunak ez dauka erdal-dunak izan dezakeen montaje komunikatiboa eskura. Horretarako enpresa ikuspegia behar da, eta kopuruak, ekonomikoak eta erabiltzaileari dagozkionak.

Eskualdea da eredu?

Izan daiteke. Zerbaitetan ados jarri behar dugu eta esan dezagun eskualdea, baina agian Gipuzkoan era batera egin daiteke eta beste lurraldeetan beste era batera.

Tokiko hedabideak doan izateak zein alde on eta txar izan ditu?

Duda barik, ekarri ditu onurak. Bestela irakurtzen inoiz hasiko ez zen jendea irakurtzen hastea ahalbidetu du. Baina perbertsoa da pentsatzea erdarazkoak ordainekoa izan behar duela eta euskarazkoak beti dohainekoa. Truke kontzeptuak beharko luke: zuk egiten duzuna erakargarria bazait ni ordaintzeko prest nago.

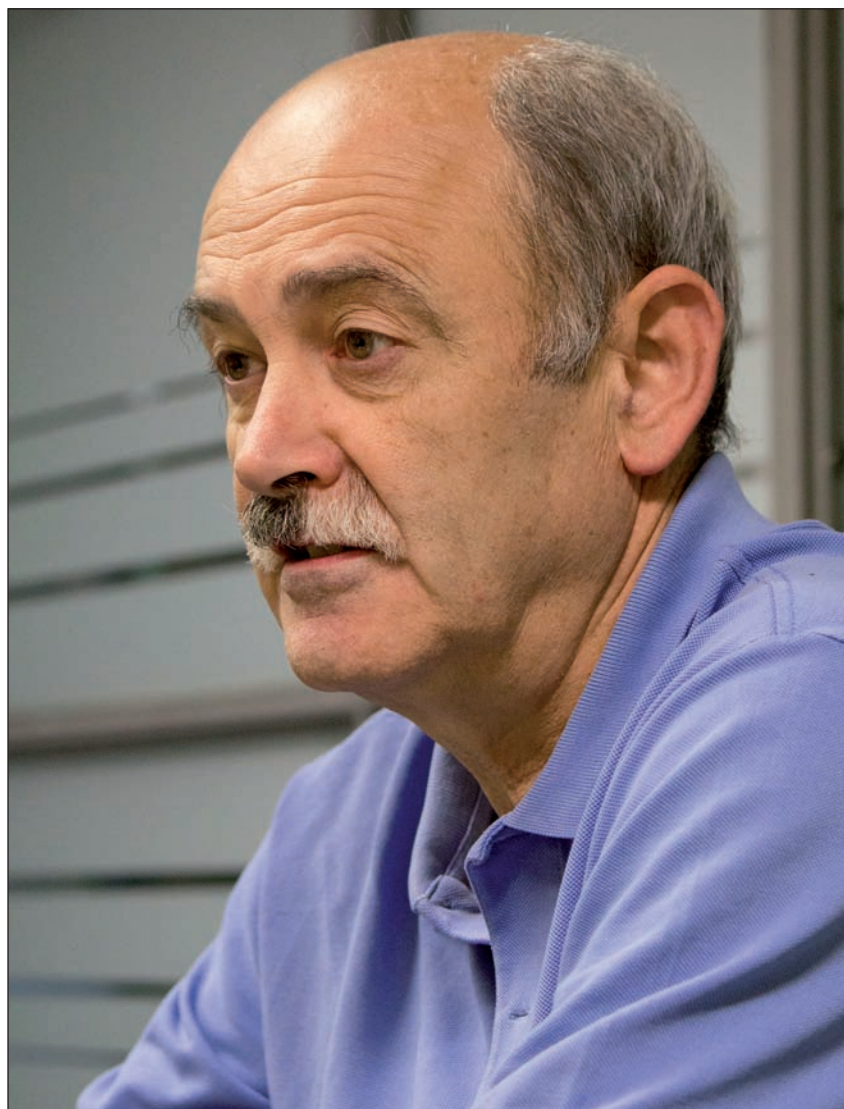
Beraz, baliabiderik ez baldin badaukazu eta egiten duzuna ez bada niretzat erakargarria, erdarazkoa ordainduko dut, eta euskarazkoa dohainik jasotzen segiko dut. Hori ez da abantaila euskararentzat.

Hamabostean behin etxeke buzoian lagatzen dizuten aldizkaria oso interesgarria izango da etxera iritsi zaizun ostiral horretan, baina beste hamabost egunetan nola elikatu zara? Joan beharko duzu kioskora eta erosi beharko duzu *Gara*, *El Diario Vasco*, *Noticias de Gipuzkoa* edo *Berria*, eta zoritxarrez, euskaldun gehienek gaztelera-koak hautatzen dituzte.

Politika hori aldizkari horrentzat balekoa da, baina hor geratzen da. 800.000 euskaldunak euskaraz bizi ahal izatea nahi baldin badugu, onartu beharko dugu lehenago edo geroago ordaindu egin beharko dela. Jauzia egiteko, beste diru sarrera batzuk beharko ditugu. Emailearen eta hartzailearen arteko dialektikak egon beharko du, nik zuri eskatu egingo dizut, baina orain baino gauza hobeak emango dizkizut. Hamabostean behin ordez astero emango dizut eta Interneten egunero izango duzu nire berri, esate baterako.

Eusko Jaurlaritzak diru-laguntzak murriztu dizkie tokikoei eta 2013rako hobekuntzarik ez duzue espero.

Jaurlaritzaren baino instituzio denak aipatuko ditut: Jaurlaritzaren bera, foru aldundiak eta udalak. Batetik, geroz eta diru gutxiago daukagu. Bestetik, ez dezagun ahaztu instituzioek alde administratibo-profesionalaz gain, alde politikoa dutela eta hor alderdiak daude. Alderdiak beste gauza batzuk dituzte agendan, euskarazko hedabideak ez. Ez dira lehentasun, ez da parlamentuan horretaz hitz egiten. Inertziak jokatzen dute administrazioek eta alderdiak. Alderdi bat ailegatzen denean instituziora zer egiten du? “Zer ematen zuen aurre-

“Gure nahia, diru-laguntza kontzeptua hitzarmen kontzeptuaz ordezkatzea da”.

koak? Hainbeste. Nik diru gutxiago daukat, bada gutxiago”.

Esaten dugu euskarak bizirauteko hezkuntza, administrazioa eta hedabideak behar dituela. Badakigu, gutxi gorabehera, zer pentsatzen duen edozein alderdik hezkuntzan eta administrazioan euskara kudeatzeari buruz, baina hedabideez zer uste duten ez dakigu ezer.

Horrela segiko al dugu?

Elkartea [euskarazko hedabideen

sektorearena] ari gara sortzen. Urte aberasgarriak izan dira barrura begira eta administrazioarekin etorkizunean izan genezakeen solaskidetza begira. Gure nahia, diru-laguntza kontzeptua hitzarmen kontzeptuaz ordezkatzea da. Lau urterako lasaitasun ekonomikoa emango lieke bide horrek hedabideei, eta egitasmo berri eta erakargarriagoak abiarazteko aukera. ■

Babeslea: IVAP

“IVAPen misioa da Euskadiko Herri Administrazioetako pertsonak eta antolakuntza hobetzea, administrazio eraginkorragoa, efizienteagoa eta elebiduna lortzeko asmoarekin, eta zerbitzu publikoko zenbait balio komun oinarri hartuta. Horretarako, honako hauek egingo ditu:

IVAP
HERRI ARDURALARITZAREN
EUSKAL ERAKUNDEA

- Euskadiko Herri Administrazioen zerbitzura dauden langileei etengabeko prestakuntza eman eta langileak hautatu.
- Euskararen erabilera administrazioan normalizatu dadin sustatu.
- Itzulpen ofizialak eta lege- eta administrazio-artoko euskarazko terminologia.
- Hizkuntzari, legerari eta antolamenduari buruzko aholkularitza, eta antolaketa eta kudeaketaren inguruko ikerkuntza.”

